

Oude techniek tegen verandering van klimaat

 Geplaatst: 15 april 2011, 8:00
Auteur: Jan Braakman

Een oude techniek krijgt een moderne toepassing. Methoden die boeren en burgers eeuwen gebruikten om hun land op te hogen, kunnen helpen bij het terugdringen van de broeikasgasuitstoot en bodemdaling in de veenweidegebieden.

Niets nieuws onder de zon. Al in de middeleeuwen gebruikten Nederlanders een techniek die nu wordt aanbevolen als een manier om klimaatverandering tegen te gaan: bagger met organisch materiaal als toplaag op landbouwgrond.

Afgelopen week presenteerde het Platform Communication on Climate Change het rapport De Staat van het Klimaat 2010, waarin de methode werd opgeworpen als een optie om de uitstoot van broeikasgassen in veenweidegebieden tegen te gaan.

Een mix van ingedroogde bagger, plantenresten en stalmest wordt als een toplaag op het land gebracht. Foto Deltares

Door de verlaging van het waterpeil ten behoeve van de landbouw komen broeikasgassen vrij uit de veenweide. Verhoging van het waterpeil is een manier om dat probleem tegen te gaan, maar daar hebben de veenweideboeren weinig belang bij, want dan kunnen ze het land niet meer op.

Er is een oplossing, zegt Mark Hensen. Hensen leidt een consortium dat dezer dagen groen licht hoopt te krijgen voor de praktische uitwerking van het idee om schone bagger in combinatie met stalmest en plantmateriaal te gebruiken in de landbouw. In het project werken de bedrijven Arcadis, Deltares, Mulder Consultancy en Van den Heuvel Werkendam samen. Livestock Research van Wageningen UR zal – als het project doorgaat – praktijkonderzoek doen op het onderzoeksbedrijf Zegveld.

Het gebruik van een mengsel van bagger, mest en plantenresten is eeuwenoud. Rond 1300 ontstonden al de zogenoemde toemaakdekken op veenweidegronden, doordat de bewoners zand met stalmest en slootbagger op het veen brachten om het land boven water te houden.

Hensen zegt dat een moderne variant van toemaak, Topsurf genaamd, veel voordelen biedt.

"We gaan bodemdaling tegen. Sterker nog, samen met onderwaterdrainage kunnen we de verwachte bodemdaling omzetten in een bodemstijging van een centimeter per jaar. Dat betekent dat de dijken niet omhoog hoeven, dat er minder bemaling nodig is." Daarmee wordt de negatieve spiraal doorbroken. Maar dat is niet het enige voordeel. De draagkracht van de veengronden verbetert en dan kan het waterpeil het maaiveld volgen en zal de uitstoot van broeikasgassen door de omzetting in het veen

tot staan worden gebracht.

De toplaag zorgt voor behoud van de bodemvruchtbaarheid. Jaap Olie, adviseur onderzoek en ontwikkeling van Deltares zegt dat de toplaag ervoor zorgt dat de meststoffen geleidelijk vrijkomen. Dat is dus anders dan met drijfmest of kunstmest, die voor een deel vaak niet door het gewas kunnen worden aangewend.

Jaap Olie, adviseur onderzoek en ontwikkeling van Deltares

Olie legt uit dat het systeem voor veehouders heel goed toepasbaar is als ze ook een potstal of vrijloopstal hebben. Dan kan de gerijpte bagger in de stal worden gemengd met de mest en eventueel het plantmateriaal. Welk plantmateriaal wordt gebruikt hangt af van de bodemdaling. Is die groot, dan kun je zorgen voor minder snel afbreekbare houtsnippers. Is de bodemdaling wat minder, dan is mengen met bijvoorbeeld bermgras een optie. Olie: "We hebben er 1200 jaar over gedaan om onze bodem vier meter te laten dalen. Met dit product kunnen we over 1200 jaar weer vier meter hoger zitten."

Idee van melkveehouder

Melkveehouder Theo Spruit uit Zegveld staat aan de basis van het idee om mest en bagger te mengen voor een toplaag op veenweidegrond. Jaap Olie van Deltares: "Struik vertelde me dat hij dat deed om het bodemleven te stimuleren en het leverde een betere grasproductie op."

Theo Spruit is een vooruitstrevende melkveehouder die al jaren zoekt naar alternatieven voor de toepassing van de mestinjecteur. Olie: "Toen ik zag wat hij deed, dacht ik: dat is interessant – laat ik daar eens aan gaan rekenen. En nu kan ik met cijfers onderbouwen dat een veehouder met een vrijloopstal beter uit is door de toepassing van Topsyurf." Boeren zullen investeren in een vrijloopstal als de melkquota afgeschaft worden, meent Olie.

Koeien moeten meer ruimte krijgen in de stal en met het gebruik van ingedroogde bagger en plantenresten kan de ammoniakuitstoot van de potstal beperkt blijven. "Uit labproeven van Livestock Research is gebleken dat klei en compost dat bewerkstellingen", aldus Olie.

0 reacties